

overfor saadanne Folk, som henhøre til Smaafolk, til Almuesklassen, og som ikke med stor Lethed omgaaes med Pen og Blæk — og den Slags Mennesker er der jo mange af i vort Samfund, hvor meget vi end ere gaade frem i Dplysning i de senere Aar — synes jeg ikke, at dette vilde blive en praktisk Foranstaltning. Imidlertid skal jeg ikke have Noget imod at tage dette under Overveieelse, forsaavidt som det maatte blive bragt frem paa Sagens senere Stadier. — Jeg skal nu gaa over til at gjøre nogle faa Bemærkninger om § 9. Jeg skal med Hensyn til denne Paragraf blot gjøre opmærksom paa, at min Tante ved den helt har været paa Lyendets Side, idet min Tante nemlig har været, at der maa stiftes Lyendet en let anvendelig Maade, hvorpaa det hurtigt kan blive af med Paategningen, naar den er uberettiget, og naar Husbonden uberettiget vægrer sig ved selv at ophæve den. Dette tror jeg ikke godt kan gøres paa anden Maade, end at Befølgende maa henvende sig til Politiet, som da er forpligtet til uden Videre at ophæve Paategningen, medens Spørgsmaalet om Lovligheden deraf kan blive gjort til Gjenstand for en senere Sag. Det, der har fremkaldt den Misforstaaelse af Paragrafen, som et æret Medlem igaar i Forbigaaende gjorde sig skyldig i, er maasse den Bemærkning, jeg har indført i Slutningen af det første Stykke, hvor der staar: „Af at Husbonden saaledes har meddelt Ophævelsespaategning, kan der ikke udledes, at Husbonden frasalder Noget af den Ret, som maatte tilkomme ham i Anledning af, at Lyendet har forladt Tjenesten eller undladt at tiltræde den“. Jeg skal imidlertid ganske simpelt forklare, hvad jeg mener dermed, og jeg antager da, man vil indrømme, at det ikke kan være nogen Betænelighed derved. Jeg har ment, at det maaste ofte vilde gjøre Husbonden utilbøielig til selv at ophæve Paategningen, at han kunde forestille sig, at han, naar han gik ind derpaa, derved frasalde al den Ret, han maaste kunde have imod Lyendet paa Grund af Kontraktbrudet. Det var ikke saa unaturligt, om man tænkte sig, at man, naar man saaledes frivillig ophævede Paategningen, ogsaa var skilt fra al Ret imod Lyendet paa Grund af Kontraktbrud, og jeg har derfor ment, det var nyttigt, at det udtrykkelig udtaltes, at Husbonden ikke, uagtet han ophæver Paategningen, fordi han ræsonnerer som saa, at han ikke vil have nogen Politifag eller nogen Underfølgelse om Berettigelsen eller Ikke-Berettigelsen, stilles fra den Ret, han ifølge Lyendeloven kan gjøre gjældende imod Lyendet paa Grund af Kontraktbrud. Den Omskændighed, at han saaledes, for at undgaa disse Bidtøfligheder, gaar ind paa at udslætte Paategningen, skjøndt han ikke erkender, at Lyendet har haft Lov til at gaa, stiller ham altsaa ikke ved hans Ret. Det er en Bestemmelse, som jeg ikke mener skal have anden Følge end den, at den gjør Husbonden mere villig til at

ophæve Paategningen, naar der er Tvivl tilstede, naar Parterne staa lige overfor hinanden med forskellige Meninger om Berettigelsen til at have Forholdet. Hvad i Øvrigt Bestemmelserne i § 9 angaar, skal jeg foreløbig bemærke, at det i og for sig ikke staar for mig som noget særdeles Væsentligt, at denne Mulkt skal være lige for begge Parter. Jeg vil kunne gaa ind paa at fastsætte den, eller at der i alt Fald bliver en Mulighed for at fastsætte den noget lavere for Lyender som dem, der præsumeres at have mindre Betaleevne, end for Husbonden, for saa vidt man ikke vil stole paa, at Domstolene i den Henseende ved et fornuftigt Valg af Straffen indenfor Maximums- og Minimumsgrænsen ville indkomme denne Trang. — Der er dernæst gjort en anden Indvending, som jeg ganske vist erkender, der er Noget i. Det er den, at det uretellig ubertiden kan være tvivlsomt, om Lyendet, ifølge hvad der er passeret, er berettiget til at gaa eller ikke, og man har sagt, at det, naar Lyendet er af den Mening, at det er berettiget dertil, er haardt, at det skal mulkteres, fordi Dommeren til Syvende og Sidst maaste mener, at der ikke var nogen gyldig Grund til at ophæve Kontrakten; dette er haardt, da der maaste kan foreligge Tilfælde, hvori Dommeren selv maa erkende, at Spørgsmaalet har været tvivlsomt. Jeg vil gjerne indrømme, at dette er en Indvending, der har Noget paa sig, men jeg vil for det Første bemærke, at det ikke var umuligt at indkomme den ved en Redaktionsforandring, som stillede Sagen saaledes, at Afgangen til at mulktere Lyendet var afhængig af, at Dommeren skønnede, at det ingen Grund havde haft til at anse sig for berettiget til at forlade Tjenesten. Derved vilde man i de fleste Tilfælde naae, hvad man ønsker, thi de Tilfælde, man ønsker at ramme, ere jo de, hvor Lyendet løber af Tjenesten uden nogen som helst Grund, blot fordi det tror andetsfæds at kunne faae en bedre og mere indbringende Anvendelse af sine Kræfter. En saadan Redaktion tror jeg nok, man kunde opstille, og saaledes fjerne den nævnte Indvending, hvis man da ikke frygtede for, at man derved slappede Systemet. Dette Punkt betragter jeg saaledes som et af dem, der neppe vilde frembyde stor Bønskelighed, naar man kommer til at forhandle nærmere derom i et Udevalg. Jeg skal nu gaa over til at døle Noget ved § 10, som her i Salen har været Gjenstand for meget forskjellig Bedømmelse. Nogle have ment, at dens Bestemmelser vare unyttige, Andre have i den set det eneste eller i alt Fald det vigtigste Brud i Loven paa Lighedsgrundføetningerne, og atter Andre have ment, at det var en meget praktisk og meget naturlig Bestemmelse. Jeg skal kun tillade mig nogle Bemærkninger herom, som maaste tillige kunne tjene til at indbegaa nogle enkelte Misforstaaelser som ere komne frem med Hensyn til dette Punkt. Hvad angaar Nyttens af den Regel, at